

บันทึก

เรื่อง ปัญหาการต่อวันรับราชการของนายตรุณ สายเกษม

ตามหนังสือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๓๘๒๖/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๐๓ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาของกระทรวงการคลัง เรื่องการต่อวันรับราชการของนายตรุณ สายเกษม โดยมีข้อเท็จจริงดังนี้ นายตรุณ สายเกษม เคยรับราชการมาแล้วครั้งหนึ่งและได้ลาออกจากราชการเพราะป่วยเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๔๗๓ ต่อมาได้กลับเข้ารับราชการอีกในกระทรวงการคลังตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๔๗๗ เมื่อนายตรุณ สายเกษม กลับเข้ารับราชการอีกนั้น กระทรวงการคลังได้พิจารณาอนุมัติให้ต่อเวลาราชการตอนต้นกับตอนปลายติดต่อกันได้ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ ๑๔๗๙๙/๒๔๗๘ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๔๗๘ ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ มาตรา ๑๒ (ฆ) ข้าราชการซึ่งลาออกโดยลำพังใจสมัครของตนเองจะนับเวลา ก่อนลาออกในการคำนวณบำนาญไม่ได้ และพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๘ มาตรา ๑๖ ง. บัญญัติว่า “ข้าราชการผู้ใดลาออกโดยสมัครใจก่อนถึง การกำหนดได้รับบำเหน็จบำนาญ ภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่ไม่ให้นับเวลาก่อนลาออกนั้นใน การคำนวณบำเหน็จบำนาญ” ในสมัยที่พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญทั้งสองฉบับนี้ใช้บังคับ กระทรวงการคลังได้ตีความว่า การลาออกเพราะเจ็บป่วยไม่ใช่เป็นการสมัครใจลาออก จึงได้ยอม นับเวลาราชการตอนก่อนลาออกกับตอนหลังติดต่อกันให้เสมอมา ข้าราชการบางรายออกจาก ราชการไปแล้วก็คำนวณบำเหน็จบำนาญโดยนับเวลาราชการติดต่อกันให้ แต่รายใดที่ยังไม่ออก ราชการก็ยังไม่คำนวณให้ จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๘๐ ทางกรมได้พิจารณาเห็นว่า การลาออก เพราะป่วยเจ็บยอมเป็นการลาออกโดยสมัครใจ เพราะไม่ได้มีกฎหมายบังคับว่าจะต้องลาออก และก็ได้มีระเบียบให้ลาป่วยได้จนถึงสองปีอยู่แล้ว จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จ บำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๘ โดยพระราชบัญญัติ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๐ ได้เพิ่มวรรคสองใน ง. ของมาตรา ๑๖ ว่า “การลาออกนอกจากเป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะโดยเหตุใดๆ ก็ตาม ให้ถือว่าเป็นการลาออกโดยสมัครใจ ทั้งสิ้น” ตามหลักการนี้ มาตรา ๑๖ ค. แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๘๒ ก็ได้บัญญัติไว้มีความเช่นเดียวกัน แต่มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ บัญญัติเพียงว่า ข้าราชการผู้ใดลาออกโดยไม่มีสิทธิได้รับ เบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญจากการรับราชการตอนก่อนลาออก ถ้าภายหลังได้เข้ารับราชการ ใหม่ ให้คิดเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญเฉพาะการรับราชการครั้งใหม่เท่านั้น ไม่มี คำว่า ลาออกโดยสมัครใจ กระทรวงการคลังเห็นว่า ตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๕๘ แห่ง

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ในกรณีนายตรุณ สายเกษม นี้ต้องพิจารณามาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ ปัญหาอยู่ที่ว่าการตีความสมัยที่ใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ ว่าการลาออกเพราะป่วยเจ็บไม่ใช่เป็นการลาออกโดยสมัครใจ และกระทรวงการคลังได้ต่อเวลาราชการให้ไว้แล้วตามหนังสือ ที่ ๑๔๗๙๙/๒๔๗๘ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๔๗๘ นั้น จะยังคงใช้ได้จนบัดนี้หรือไม่ เพราะเหตุที่ต่อมาเห็นว่าการตีความเช่นนั้นไม่เป็นการถูกต้อง จึงได้มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญใหม่เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้ โดยที่มาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้บัญญัติบทเฉพาะกาลไว้ว่า “ข้าราชการผู้ใดกลับเข้ารับราชการก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญที่ใช้อยู่ในขณะที่ยกกลับเข้ารับราชการนั้น อาจให้นับเวลาราชการหลายตอนต่อกันได้ ก็ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้นับเวลาราชการตอนก่อนกับตอนหลังต่อกันได้” เมื่อนายตรุณ สายเกษม กลับเข้ารับราชการใหม่ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๗ ดังนั้น สิทธิการนับเวลาราชการตอนก่อนกับตอนหลังติดต่อกันเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญของนายตรุณ สายเกษม จึงย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ มาตรา ๑๒ (ข)^๑ แม้ว่าต่อมาได้มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการโดยบัญญัติเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ถ้าการตีความเป็นการชอบตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ แล้ว การแก้ไขกฎหมายในภายหลังย่อมไม่มีผลย้อนหลังไปลบล้างได้

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๐๓

^๑ มาตรา ๑๒ วิธีนับเวลาราชการเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญนั้น

๑ล๑

๑ล๑

(ข) ถ้าข้าราชการลาออกโดยลำพังใจสมัครของตนเองก่อนถึงกำหนดมีสิทธิจะได้รับบำนาญ แต่ภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่แล้ว ท่านไม่ให้นับเวลาก่อนลาออกนั้นในการคำนวณบำนาญ

บันทึกเพิ่มเติม

เรื่อง ปัญหาการต่อวันรับราชการของนายตรุณ สายเกษม

ตามหนังสือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๑๓๓๔๔/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๐๓ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาและให้ความเห็นในปัญหาของกระทรวงการคลัง เรื่อง ปัญหาการต่อวันรับราชการของนายตรุณ สายเกษม อีกครั้งหนึ่งว่า นายตรุณ สายเกษม จะต่อเวลาราชการเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญในตอนที่ยื่นขอร้องการต่อวันหลังได้หรือไม่ ประการใด เพราะบันทึกของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ส่งไปคราวก่อนนั้นไม่อาจเข้าใจได้ชัดเจน

ความเดิมตามหนังสือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๓๔๒๖/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๐๓ และหนังสือของกระทรวงการคลัง ที่ ๑๓๗๘๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๐๓ นั้น ปัญหาที่ถามมามีเพียงว่า การตีความในสมัยที่ใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ ที่ว่า การลาออกเพราะป่วยเจ็บไม่ใช่เป็นการลาออกโดยใจสมัครและกระทรวงการคลังได้อนุมัติให้ต่อเวลาราชการของนายตรุณ สายเกษม ตอนต้นกับตอนปลายติดต่อกันได้โดยหนังสือของกระทรวงการคลัง ที่ ๑๔๗๙๙/๒๕๗๘ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๗๘ นั้น จะยังคงใช้ได้จนบัดนี้หรือไม่ เพราะเหตุที่ต่อมาเห็นว่า การตีความเช่นนั้นไม่เป็นการถูกต้อง จึงได้มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญใหม่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้วินิจฉัยและได้ให้ความเห็นไปแล้วว่าถ้าการตีความครั้งนั้นเป็นการชอบตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ แล้ว การแก้ไขกฎหมายในภายหลังย่อมไม่มีผลย้อนหลังไปลบล้างตั้งความละเอียดปรากฏในบันทึกเรื่องนี้ของคณะกรรมการกฤษฎีกาส่งพร้อมหนังสือที่ ๔๑๓๔/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๓

สำหรับปัญหาที่ยื่นมาขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยอีกมีอยู่ว่านายตรุณ สายเกษม จะต่อเวลาราชการเพื่อคำนวณบำนาญในตอนที่ยื่นขอร้องการต่อวันหลังได้หรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) เห็นว่า ปัญหาขึ้นอยู่กับการตีความว่า การลาออกเพราะเจ็บป่วยเป็นการลาออกโดยลำพังใจสมัครของตนเองตามมาตรา ๑๒ (ข)^๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ หรือไม่ การที่มาตรา ๑๒ (ข) บัญญัติถ้อยคำไว้ว่า “ลาออกโดยลำพังใจสมัครของตนเอง” นั้น ย่อมประสงค์ให้ความหมายอยู่ มิฉะนั้นคงจะบัญญัติแต่เพียงว่า “ลาออก” เท่านั้น เมื่อกฎหมายใช้ถ้อยคำเช่นนี้

ส่งพร้อมหนังสือที่ ๑๓๖/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๐๔

^๑ มาตรา ๑๒ วิธีนับเวลาราชการเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญนั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

(ข) ถ้าข้าราชการลาออกโดยลำพังใจสมัครของตนเองก่อนถึงกำหนดมีสิทธิจะได้รับบำนาญ แต่ภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่ไว้ ท่านไม่ให้ นับเวลา ก่อนลาออกนั้น ในการคำนวณบำนาญ

ย่อมเป็นปัญหาข้อเท็จจริงซึ่งจะต้องพิจารณาพฤติการณ์โดยละเอียดถี่ถ้วนเป็นกรณีๆ ไป ว่าการ
ลาออกใดได้กระทำโดยใจสมัครหรือไม่ ประการใด ซึ่งทั้งนี้ไม่อยู่ในลักษณะปัญหาที่
คณะกรรมการกฤษฎีกาจะพึงวินิจฉัยให้ได้ คณะกรรมการกฤษฎีกาขอเสนอข้อสังเกตว่า กรณีนี้
กระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้เคยพิจารณา
และวินิจฉัยอนุมัติให้ต่อเวลาราชการของนายตรุณ สายเกษม ตอนต้นกับตอนปลายติดต่อกันให้
แล้วตามหนังสือของกระทรวงการคลัง ที่ ๑๔๗๙๙/๒๔๗๘ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๔๗๘

(ลงชื่อ) เสกล บุญยัษฐิติ

(นายเสกล บุญยัษฐิติ)

รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

รักษาราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๐๔